

Obsah

1	INFORMAČNÍ SOUSTAVA PODNIKU	15
1.1	Sociálně ekonomické informace	15
1.2	Informační soustava podniku a její obory	15
1.3	Prvotní záznamy a běžné zápisy	17
1.3.1	Obsah a význam prvotních záznamů a běžných zápisů	17
1.3.2	Jednotná úprava prvotních záznamů a běžných zápisů	18
2	ZÁKLADY STATISTIKY	19
2.1	Charakteristika statistiky	19
2.2	Základní pojmy	19
2.3	Etapy statistického zkoumání	21
2.3.1	Statistické zjišťování	21
2.3.2	Statistické zpracování	22
2.3.2.1	Statistické tabulky	23
2.3.2.2	Grafické znázorňování	24
2.3.3	Indexy	25
2.3.4	Časové řady	25
3	ZÁKLADY ÚČETNICTVÍ	28
3.1	Hospodářské prostředky organizací a zdroje jejich krytí	28
3.2	Složky hospodářských prostředků	28
3.3	Zdroje krytí hospodářských prostředků	29
3.4	Aktiva a pasiva	31
3.5	Podvojná soustava účetnictví	32
3.5.1	Rozvaha	32
3.5.2	Změny rozvahových stavů hospodářských prostředků	33
3.5.3	Soustava účtů	35
3.5.4	Podvojný zápis a účtování na rozvahových účtech	36
3.5.5	Obraty a zůstatky účtů	39
3.5.6	Účtování na výsledkových účtech (na účtech hospodářských procesů)	41
3.5.7	Shrnutí výkladového příkladu a sestavení rozvahy a účtu Hospodářský výsledek	43
3.5.8	Účtování nákladů a výnosů podnikových činností	45
3.5.8.1	Účtování nákladů podnikových činností a jejich výkonů	46
3.5.8.2	Účtování výrobků a jejich realizace	47
3.5.9	Účet Hospodářský výsledek	48
4	DOKUMENTACE ÚČETNÍCH PŘÍPADŮ, ÚČETNÍ ZÁPISY A ÚČETNÍ KNIHY	49
4.1	Dokumentace účetních případů	49
4.1.1	Podstata a význam účetní dokumentace	49
4.1.2	Druhy účetních dokladů a jejich náležitosti	49

4.1.3	Oběh účetních dokladů a postup při jejich zpracování	50
4.1.4	Úschova účetních dokladů	51
4.2	Účetní zápisy a účetní knihy	51
4.2.1	Účetní zápisy	51
4.2.2	Soustavné účetní zápisy, syntetické a analytické účty	51
4.2.3	Časové účetní zápisy	52
4.2.4	Přezkušování správnosti účetních zápisů	53
4.2.5	Opravy účetních zápisů	54
4.2.6	Účetní formy	54
4.2.7	Účetní knihy	55
5	SLEDOVÁNÍ REPRODUKČNÍHO PROCESU NA ÚČTECH	56
5.1	Právní úprava účetnictví	56
5.2	Účtové osnovy	56
5.2.1	Účtová osnova pro hospodářské organizace	56
5.2.2	Účtový rozvrh	58
5.3	Základní sledování reprodukčního procesu na účtech	58
5.3.1	Základní účtování peněžních prostředků a zúčtovacích vztahů	58
5.3.1.1	Pokladní operace	58
5.3.1.2	Vztahy podniku vůči bance	59
5.3.1.3	Peníze na cestě	59
5.3.1.4	Pohledávky a závazky z hospodářského styku	60
5.3.2	Základní účtování materiálu	60
5.3.3	Základní účtování předmětů postupné spotřeby	61
5.3.4	Účtování opotřebení základních prostředků	62
5.3.5	Základní účtování mezd	64
5.3.6	Základní účtování výrobků a jejich realizace	65
6	ZÁKLADY ROZPOČETNICTVÍ A KALKULACE	67
6.1	Rozpočetnictví	67
6.1.1	Obsah rozpočetnictví a soustava rozpočtů	67
6.1.2	Úkoly rozpočetnictví	68
6.1.3	Rozpočty hospodářských středisek	68
6.1.4	Rozpočetní písemnosti	70
6.2	Kalkulace	70
6.2.1	Pojem a druhy kalkulace	70
6.2.2	Členění nákladů v kalkulaci	71
6.2.3	Kalkulační vzorce	72
6.2.4	Metody stanovení (zjištění) vlastních nákladů na kalkulační jednotici	74
6.2.5	Zjištění nákladů ve výsledných kalkulacích	75
6.2.6	Kalkulační písemnosti	76
6.2.7	Předběžné kalkulace a vnitropodnikové ceny	76
7	INFORMACE O ZÁSOBÁCH MATERIÁLU, DROBNÝCH A KRÁTKODOBÝCH PŘEDMĚTŮ A ZBOŽÍ	77
7.1	Evidence materiálu	77
7.1.1	Organizace evidence materiálu	77
7.1.2	Účtování o nákupu a spotřebě materiálových zásob	78
7.1.3	Spotřeba materiálu	81
7.1.4	Manka a přebytky materiálu	81
7.2	Evidence předmětů postupné spotřeby	83
7.2.1	Drobné a krátkodobé předměty v používání	83

7.2.2	Ostatní předměty postupné spotřeby	84
7.3	Evidence zboží	84
7.3.1	Nákup a skladování zboží	84
7.3.2	Prodej zboží	85
7.3.3	Manka a přebytky zboží	86
7.4	Materiálové náklady v rozpočtech a kalkulacích	87
7.5	Statistika zásob materiálu a jeho spotřeby	87
7.5.1	Stav a pohyb zásob materiálu	87
7.5.2	Spotřeba surovin a materiálu	89
7.6	Využití výpočetní techniky v evidenci materiálu	89
8	INFORMACE O ZÁKLADNÍCH PROSTŘEDCÍCH A JEJICH REPRODUKCI	91
8.1	Členění a oceňování základních prostředků	91
8.2	Evidence základních prostředků	92
8.2.1	Syntetická evidence základních prostředků	92
8.2.2	Operativní a analytická evidence základních prostředků	92
8.2.3	Organizace evidence základních prostředků	93
8.2.4	Odpisy základních prostředků a jejich rozdělení	93
8.2.5	Vyřazení základních prostředků	94
8.2.5.1	Likvidace základních prostředků	94
8.2.5.2	Prodej základních prostředků	96
8.2.5.3	Bezplatný převod základních prostředků	96
8.3	Investice	97
8.3.1	Zdroje financování investic	97
8.3.2	Pořízení investic	97
8.4	Odpisy základních prostředků v rozpočtech a kalkulacích	99
8.5	Statistika základních prostředků	99
8.5.1	Objem a struktura základních prostředků	99
8.5.2	Využití základních prostředků	100
8.5.3	Vybavení práce základními prostředky	101
8.6	Využití výpočetní techniky v evidenci základních prostředků	101
9	INFORMACE O PRÁCI A MZDÁCH	103
9.1	Organizace evidence práce a mezd	103
9.1.1	Jednotná údajová základna v oblasti práce a mezd	103
9.1.2	Prvotní záznamy o práci a mzdách	103
9.1.2.1	Evidence docházky	104
9.1.2.2	Prvotní mzdové doklady a mzdové výpočty	104
9.1.2.3	Zúčtování mezd	104
9.1.3	Organizace evidence práce a mezd	105
9.2	Účtování mezd a dávek nemocenského pojištění	105
9.2.1	Mzdové a ostatní osobní náklady	105
9.2.2	Podíly na hospodářských výsledcích	106
9.2.3	Dávky nemocenského pojištění	106
9.2.4	Příspěvky na sociální zabezpečení	106
9.3	Mzdové náklady v rozpočtech a v kalkulacích	107
9.4	Statistika práce a mezd	108
9.4.1	Statistika pracovníků	108
9.4.2	Statistika pracovní doby	109
9.4.3	Statistika mezd	109
9.5	Využití výpočetní techniky v evidenci práce a mezd	110

10	INFORMACE O NÁKLADECH NA PODNIKOVÉ ČINNOSTI A O JEJICH VÝKONECH	111
10.1	Klasifikace nákladů	111
10.2	Účtování nákladů podle druhů	112
10.2.1	Členění nákladů podle druhů	112
10.2.2	Hlavní zásady účtování prvotních nákladů podle druhů	113
10.3	Časové rozlišení nákladů	114
10.3.1	Způsoby časového rozlišení nákladů	114
10.3.2	Náklady příštích období	114
10.3.3	Výdaje příštích období	115
10.4	Účtování nákladů podle odvětvových činností a výkonů těchto činností	116
10.4.1	Obsah účtové třídy 4 – Střediskové náklady podle činností a ostatní náklady	116
10.4.2	Obsah účtové třídy 5 – Střediskové výnosy podle činností	117
10.4.3	Účtování nákladů podle činností a výkonů činností	117
10.4.3.1	Základní způsob evidence nákladů a výnosů	117
10.4.3.2	Upravený způsob evidence nákladů a výnosů	123
10.4.4	Vnitropodnikové výsledky hospodaření odvětvových činností	124
10.5	Účtování výrobků	125
10.6	Evidence hospodářských středisek	126
10.6.1	Organizace účtování hospodářských středisek	126
10.6.2	Forma a technika účtování hospodářských středisek	126
10.6.3	Kontrola plnění rozpočtů hospodářských středisek	128
10.7	Výsledná kalkulace	129
10.8	Statistika objemu produkce, vlastních nákladů a produktivity práce	130
10.8.1	Objem průmyslové produkce	130
10.8.2	Vlastní náklady	133
10.8.3	Statistika produktivity práce	133
10.9	Využití výpočetní techniky v evidenci nákladů	134
11	INFORMACE O REALIZACI PODNIKOVÝCH VÝKONŮ A O NÁKLADECH SPOJENÝCH S REALIZACÍ	136
11.1	Organizace evidence odbytových činností	136
11.2	Účtování realizace podnikových výkonů	137
11.2.1	Realizace výkonů výrobních a nevýrobních činností	137
11.2.2	Položky upravující výnosy	138
11.2.3	Předání výkonů výrobních činností	138
11.2.4	Výnosy příštích období	139
11.3	Hospodářský výsledek z realizace a předání	139
11.4	Kalkulace prodejní ceny a rozpočty odbytu	141
11.4.1	Kalkulace prodejní ceny	141
11.4.2	Rozpočty odbytu	142
11.5	Statistika odbytu	142
11.6	Využití výpočetní techniky v odbytové činnosti	143
12	INFORMACE O NÁKLADECH A VÝNOSECH NEZAHRNOVANÝCH DO PODNIKOVÝCH ČINNOSTÍ	145
12.1	Náklady nezahrnované do podnikových činností	145
12.2	Výnosy nezahrnované do podnikových činností	146
12.3	Neprovozní hospodářský výsledek	146
13	INFORMACE O HOSPODÁŘSKÉM VÝSLEDKU A O JEHO ROZDĚLENÍ	147
13.1	Zjištění hospodářského výsledku	147

13.2	Dotace k hospodářskému výsledku	147
13.3	Použití hospodářského výsledku	149
13.3.1	Odvody z hospodářského výsledku	149
13.3.2	Příděly z hospodářského výsledku podnikovým fondům	150
13.3.3	Ostatní použití hospodářského výsledku	150
13.4	Zúčtování hospodářského výsledku při roční uzávěrce	150
13.5	Podnikové fondy	151
13.5.1	Účel a druhy podnikových fondů	151
13.5.2	Tvorba a použití podnikových fondů	151
13.5.3	Fond kulturních a sociálních potřeb	152
13.6	Finanční ukazatele a jejich statistika	153
14	ÚČETNÍ A STATISTICKÉ VÝKAZY	155
14.1	Účetní výkazy	155
14.1.1	Měsíční výkaz o výsledku hospodaření (Výsledovka Úč 1A-12)	156
14.1.2	Rozvaha hospodářských organizací (Rozvaha Úč 2A-02)	157
14.1.3	Roční účetní výkazy	157
14.1.4	Odesílání státních účetních výkazů	157
14.2	Statistické výkazy	158
	Seznam použité a doporučené literatury	159
	Přehled právních předpisů upravujících informační soustavu organizací a její obory	160
	Výsledky řešení úloh	161